

Leren Filosoferen

Vijfde avond

Analogieën tussen begrippen

- Wat zijn de overeenkomsten tussen
 - Een wandeling maken
 - Een kind opvoeden
- Hoe kun je analogieën gebruiken in argumenten?

Analogisch redeneren

- Voorbeeld

- Socrates is een mens
- Mensen zijn sterfelijk
- \rightarrow Socrates is sterfelijk

- Patroon

- $A = B$
- $B * C$
- $\rightarrow A * C$

- Toepassing

- Opvoeden is wederkerig
- Wederkerigheid vereist respect
- \rightarrow Opvoeden vereist respect

Begrippen, associatienetwerken, analogieën

- Associatienetwerk: één begrip roept een heleboel andere op
- Analogie: overeenkomsten tussen verschillende netwerken
 - Analogie kan helpen bij bouwen nieuw associatienetwerk
 - Analogie kan ook vanzelfsprekendheden bevestigen of juist ontregelen

Opvoeden

- “Führen” of “wachsen lassen”?
 - Bouwpakket: zelf doen
 - Volkstuin: ingrijpen
- Vanzelfsprekendheid: eindproduct
- Maar gaat het bij opvoeden wel om een eindproduct?

Wandeling

Samen wandelen

- Samen wandelen: zelfde tijd, zelfde route
- Maar ook: wederzijdse afstemming
 - Erkenning van elkaars autonomie
 - Zelfstandigheid
 - Vrijwilligheid
 - Noodzakelijke voorwaarde voor samen wandelen
- Doel gelegen in wandeling zelf
 - Vgl. bewegingskunst / schilderkunst

Vrijwillig / zelfstandig

- Isaiah Berlin (1909 – 1997)
 - Negatieve vrijheid (vrijheid van ...)
 - Vrijwilligheid
 - Belemmeringen wegnemen
 - Onderhandelen / afgrenzen
 - Liberalisme
 - Positieve vrijheid (vrijheid tot ...)
 - Zelfstandigheid
 - Kansen scheppen
 - Faciliteren / middelen verschaffen
 - Sociaaldemocratie

Analogie

- Wandelen
 - Zelfde route op zelfde moment
 - Wederzijdse afstemming
 - Autonomie van betrokkenen
 - normatief kader met verplichtingen en bevoegdheden
 - Doel is gelegen in activiteit zelf
 - Niet tijdgebonden
- Opvoeden
 - ?

Opvoeden

Opvoeden

- Wederzijds afstemmen van intenties
 - Meervoudige actor
- Zelfstandigheid en vrijwilligheid
 - Compagnon: eigen verantwoordelijkheid
- Verplichtingen en bevoegdheden
 - Hoeven niet voor beide partijen de zelfde te zijn
- De activiteit is het doel
 - Duurzame ouder-kindrelatie
- Onbepaalde duur
 - Opvoeden kent geen einde

Ontspoorde jongeren

Ontspoorde jongeren

- 94 % ouders tevreden met opvoeding
- Ontsporingen zijn uitzonderingen
 - Hoeft niet aan opvoeding te liggen
 - Communicatiestoring
 - Verschil ontspoorde ouder-kind relatie / kind maatschappelijk ontspoord
 - Opvoeding mislukt: ouder en kind zijn **elkaar** kwijtgeraakt

Mislukte opvoeding

- Niet één van beide, maar beide ontspoord
 - Kind kan toch maatschappelijk succesvol zijn
- Opvoedingsproces: ontwikkeling van bepaalde vaardigheden
 - Vaardigheden zijn bijproduct
- Niets tegen opvoedingsondersteuning
 - Steunen in ontwikkeling tot meervoudige actor
- “Opvoeden is zo alledaags dat het nog het meest op leven lijkt”

Analogieredenering

- Filósofen bestuderen begrippenkaders
- Normatief: voorwaarden voor het in kaart brengen van een werkelijkheid
- Onderbouwing moet zelf normatief zijn
- Analogieën: overeenkomsten vooral normatief
 - Wat is belangrijk bij wandelen?
 - Wat is belangrijk bij opvoeden?

Vragen 1

- Heeft niet iedereen al een opvoedcursus gehad?
- Welke rol speelt de context (cultuurverschillen, etc.)?
- Wat vind je van de analogie wandelen – opvoeden?
- Wat vind je van Bransens conclusies?
- Zijn verplichte opvoedingscursussen verstandig?

Vragen 2

- Kun je een andere analogie met opvoeden bedenken?
- Waarop berusten analogieën?
 - Vorm
 - Betekenis
 - Normatief kader
 - ...
- Wat zijn goede, wat slechte analogieën?
- Zijn er regels voor te bedenken?

Casus: computers & hersenen

- Wat zijn de overeenkomsten?
- Wat zijn de verschillen?
- Wat maakt die verschillen onbelangrijk?
- Wat leert ons de analogie
 - Over computers?
 - Over hersenen?
- Is dit een zinvolle analogie?